

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy óra . . . 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő utca, Simonyi-ház
 a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

Apponyi legújabb kanya- rodása.

Budapest, július 15.

Mint hogy úgy az udvar, mint a leg-
 több vezető politikai személy ez idő
 szerint távol van Bécsből, — írják
 onnan a P. C.-nek — [némi időbe kel-
 lett kerülnie, míg a magyar nemzeti párt
 vezérének jászberényi beszámoló beszéde
 eljutott hozzájuk; és ismét néhány nap-
 ba került, míg az ember valamit meg-
 tudhatott a benyomásról, melyet Apponyi
 gróf fellépése választói előtt illetékes
 helyeken keltett. A várakozással nem
 sokat vesztettünk, mert a benyomás meg-
 lehető mulékony volt, úgy hogy alig
 hagy maradandó nyomokat maga után.
 Mértékadó helyen ugyanis már rég meg-
 szüntek ezt az elméletileg oly nagyon
 tehetséges parlamentáriust mint gyakor-
 lati államférfit komolyan venni. Még hoz-
 zá itt pontos tudomással bírtak bizonyos
 titkos szálakról, melyeket a magyar poli-
 tikai világ három antiliberalis, illetve
 csak „fényben“ liberális csoportja közt
 szöttek s melyeknek főcélja egy utnak
 a járhatóvá tétele lett volna, amely ut-
 nak Apponyi Albert grófot a Felsőge
 dolgozó-szobájába kell vala vezetni. Már
 most legyen akár úgy, hogy a gróf még
 jókor észrevette, hogy ez az ut tulaj-
 donképpen tév ut, mely őt Rómába, a
 hova minden ut vezet, okvetlen elvezetné

ugyan, de a bécsi, vagy budai királyi
 várba soha, akár pedig úgy, hogy
 az a személyiség, akit az önzetlen
 alkusz szerepére kiszemeltek a faiseu-
 erők közül, utközben elvesztette a
 kedvét a profit nélküli üzlethez: az
 egész dologból semmi sem lett és Appo-
 nyi egy csalódással megint gazdagabb
 lett, ami érhetővé teszi, hogy ő ismét
 kétségbeesetten keserű lesz.

El is voltak rá készülve, hogy sértett
 hinsága érzelmeinek élesebb kifejezést
 fog adni, a borzasztó vereség miatt,
 melyet kis zászlója az egyházpolitikai
 hadjáratban szenvedett, haragját a győz-
 tes kormányon és ennek férfias páriján
 fogja kiereszteni. De hogy bosszúság-
 ban oly roppant politikai bakugrásokra
 ragadtatja magát, aminőket jászberényi
 beszámolóbeszédében tucatszámra produ-
 kál, azt egy, magát pár excelence kor-
 mányképesnek tartó párt vezérével már
 mégsem várták.

Egy magas helyen, ahol a tárgyilag
 mindig igen szigorúan igazságos kritikát
 szeretik egy-egy csipős mondással fűsze-
 rezni, azt mondták a nemzeti párt ve-
 zérének legújabb kinyilatkoztatásáról,
 hogy az igen élénken emlékeztet Mózes
 próféta, az első kinyilatkoztatás közve-
 titő képére. Ez a népfelzabardító óriási
 szarvalaku glóriólákat sugárzó prémes
 süveget visel a fején a képeken, a lábai
 pedig meztelenek. Egy okos fiu egy ily

kép láttára azt kérdezi az apjától, hogy
 ha melege van Mózesnek, minek visz
 prémes süveget? ha pedig fázik, miért
 jár meztláb? Mire a fiu atyja kivérőleg
 azt feleli, hogy Mózes nem közönséges
 ember, hanem Istennek egy választottja,
 neki se melege nincs, sem nem fázik.

Apponyi gróf jászberényi beszédének
 mindjárt az elején felteszi a régi hagyó-
 mányos aulikus prémes süveget, mely
 alatt csakugyan ömlik belőle a hiperkon-
 zervatív loyaltás trón és oltár iránt.
 Még attól sem látszik iróznia, hogy any-
 nyira megy, miszerint a parlamenti nyílt
 ülésben kijelentett királyi cáfolatok da-
 cára újból azt a megszerült vádat emeli
 a magyar kormány ellen, hogy kény-
 szert gyakorolt a koronára, csak hogy
 rávegye a kötelező polgári házasság
 jóváhagyására. De erre mindjárt, a
 „kinyilatkoztatás“-nak már a legközelebb
 következő mondatában leveti a gróf ur
 csizmáit s mint meztlábos demagóg azzal
 a vakmerő állítással lép fel, hogy az
 egyházpolitikai küzdelmekben nem is a
 szabadelvű eszméről volt szó, hanem a
 merev konzervativizmus brutális erőszak-
 kal leverte a nemzeti aspirációkat —
 melyeknek az a céljuk, hogy az 1867-iki
 közjogi alapot magyar értelemben kibő-
 vítsék és mélyítsék. A logikának ezt a
 furesa mondatát úgy kellett érezni, mint
 egy ökölcsapást. A kormány a szabad-
 elvű párt, a radikálliberális szélsőbal

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

A jelentéktelen ember.¹⁾

— Bret Harte. —

Fagg volt a neve, — Dávid Fagg
 1852-ben velünk együtt jött a „Scay scrapel“ en
 Kaliforniába. Nem hiszem, hogy jókedvűből in-
 dult volna el kalandozni. Valószínűleg nem
 tudta, hogy egyébként hová menjen. Ha mi fia-
 tal fiuk elbeszéltek, hogy miesoda csillogó ki-
 látásokról mondtunk le, csak hogy jöhessünk és
 mennyire szomorkodtak barátaiuk elválásunkon,
 ha arcképeket s hajfűrtöket mutogattunk s
 Mariról és Zoófról csevegtünk, ott ült a jelen-
 téktelen ember s szomorú, fájdalmas kifejezés-
 sel arcán hallgatott ránk s nem szólt egy szót
 sem. Azt hiszem, nem volt semmi mondani va-
 lója. Egyetlen ismerőse sem volt, kivéve ha mi
 oltalmunkba vettük; és nyíltan megvallva: elég
 sokszor üztünk tréfát belőle. Rendszerint ten-
 geri betegséget kapott, valahányszor csak egy
 maroknyi szelünk volt. A hajó ingásához sem
 tudott hozzá szokni. Soha sem felejttem el,
 mennyit nevetünk mindnyájan, mikor Rattler
 egy darabka disznó húst hozott neki zsinegre
 kötve és ²⁾ — de bizonyára igen jól is-
 meritek ezt a tisztes koru éret. Még
 egy másik pompás tréfánk is volt. Twinkler
 Fanny ki nem álhatta s mi elhittettük Faggal,
 hogy a leány szerelmes belé s nyálánkságokat
 s könyveket küldöttünk neki a hajó szobából

Látnotok kellett volna azt az isteni jelenetet,
 midőn hebegve s tele tengeri betegséggel feljött,
 hogy megköszönje. Mily nagyszerűen, szépen és
 megvetően lobbant fel Fanny. Akár csak „Me-
 dora“ ³⁾ mondta Rattler — mert Rattler
 könyv nélkül tudta Byront — s a szé-
 gény Fagg mennyire oda volt! De kilábolt
 belőle s midőn Rattler Valparaisóban megbete-
 gedett az őrg Fagg ápolta. Látjátok hogy jó
 fiu volt, de hiányzott belőle a férfiaság és szellem.

Még csak nem is konyított a költészet-
 hez. Ott láttam ülni bután s régi ruháit fo-
 dozva, míg Rattler Byronnak azt a megkapó
 ódáját az óceánhoz ⁴⁾ szavalta. Egyszer egész
 komolyan megkérdezte Rattlert, hiszi-e, hogy
 Byron valaha tengeri beteg lett volna. Nem tu-
 dom már, hogy mit felelt Rattler, csak azt tu-
 dom, hogy mindnyájan a megpukkanásig ne-
 vetünk s nem kételkedem benne, hogy valami
 jó volt, mert Rattler hamar visszavágott az
 ilyen dolgokban.

Midőn e „Scay scrape.“ Szt. Franciscóba
 megérkezett, nagy ünnepies ebédet tartottunk.
 Megbeszéltek, hogy minden esztendőben össze-
 jövünk s megünnepeljük ezt a napot. Faggot
 természetesen nem hívtuk meg. Fagg csak olyan
 földközi utas volt, s most, hogy a szárazföldön
 voltunk tekintettel kellett lennünk a társaságra
 is. Az őrg Fagg, a hogy őt hívtuk, — mellé-
 kesen megjegyezve 25 év körül lehetett —
 ezeken a napokon végtelen mulatság tárgya
 volt. Kitudódott ugyanis, hogy ő azt vette a

fejébe, hogy gy. log eltud menni Sakramentóba
 s csakugyan utnak is indult. Mindnyájan jóked-
 vűek voltunk, megráztuk egymás kezeit, aztán
 szanaszét mentünk.

Ah! Még csak 8 esztendeje s már több
 kéz, a melyek akkor oly barátságosan fogódz-
 tak össze, gyűlölettel szorultak ököbe egymás
 ellen, vagy lopva a másik zsebébe nyultak.
 Tudom, hogy már a következő esztendőben nem
 ettünk együtt, mert a fiatal Barker megesküdött
 hogy ő nem teszi lábát egy olyan megvetett
 gazemberrel, mint Mixer, egy asztal alá; és
 mert Nibbles, a ki Valparaisóban a fiatal
 Stubbstól, ki akkor egy vendéglőben pincér
 volt, pénzt kölcsönzött, ily emberekkel nem
 akart találkozni.

Midőn 1854-ben a mugginsvillei Farkas-
 aknának egy csomó részvényét megvásároltam,
 gondoltam, hogy egy kirándulást teszek s meg-
 nézem az aknát. Leszálltam a birodalmi szál-
 lóban, ebéd után lovat béreltem, körüllovagoltam
 a várost s kimentem a bányához.

Azt ajánlották nekem, hogy azon emberek
 egyikéhez forduljak felvilágosításért, akiket a
 hírlaptudósítók, mint „biztos forrást“ emleget-
 nek s akiknek minden kisebb faluban halgata-
 gon megadják a jogot, hogy minden kérdésre
 ők feleljenek. A megszokás képessé tette, az
 illetőt, hogy egy időben beszéljen és dolgozzék
 s egyikkel sem szünetelt egy pillanatig sem.

E beszélte az akna történetét s hozzá
 tette: „Láthatja ön idegen uram“ (az előtte
 lévő földhalomnak beszélt.) „mindenesetre kell
 aranyat kapnunk ebből a tárnából.“ (itt egy
 vonást csinált csákányával) „de az előbbi
 tu—l—j—do—nos“ (csákánya hegyét és a szót

¹⁾ The Man of no itccount.

²⁾ Nyilván azért, hogy elkapja mihelyt Fagg enni
 akar belőle. (Ford.)

³⁾ Byron „kalóz“-ában.

⁴⁾ Roll on, thou deep und dark blue Ocean —
 roll! stb. Byron „Childe Harold's Pilgrimage“-ában
 IV. 179.

meggyőződés hü magva, ezek a kötelező polgári házasságban vívott harcban mind konzervatívok mereven konzervatívok voltak, ta'án reakcionáriusok is! Apponyi gróf pedig az ő grófi kardjával, a mely annak s főrediházbeli grófi padnak a husából és véréből való hus és vér, a melynek Zichy Nándor és Eszterházy Miklós Móríc grófok szárnylegényei és a melynek ultramontán — reakcionárius tendenciája az egész világ előtt nyilvánvaló, — igenis ő liberális, nemzeti, ő demokrata! Ez aztán már nem politikai taktikai balfogás többé, hanem tiszta neveléshegelyezés.

Innen-onnan husz esztendő óta vezet már ez az új próféta és a népfelzabardító az ő igen vegyes tábort a terméketlen oppozíció pusztáján keresztül. Sok baj érte már ezt a tábort, különféle járványok megrikították sorait és csak nagy ritkán volt megadva a vezérnek, hogy mannával vendéghelhettem meg embereit. Ha jókor abban nem hagyja nemzeti gyerekkességét, akkor bizony eltévelyeghet még újabb husz esztendeig: „az ígért földre ugyan nem teheti lábát.“

— Az új földmívelési miniszter. Wekerle Sándor miniszterelnök, a ki ő felségének déltioldali üdülő útja alatt nem akart fontos javaslatokat a korona elé terjeszteni, most már döntött az új földmívelési miniszter kérdésében. Festetich Andor gr. országgyűlési képviselő, a szabadelvű-párt kiváló tagja, a ki egyszersmind cenzus alapján tagja a főrendiháznak is, a miniszterelnök felhívására készséggel vállalkozott a földmívelési tárca vezetésére, akiben a kormány, ezen különösen Magyarországon oly nagy fontossággal bíró, miniszterium élére elsőrangú szakembert nyert. Festetich Andor kinevezetése földmívelési miniszteré a jövő hétre várható. Miklós Ödön államtitkár kipróbált erejét ezen is a földmívelési szolgálatának fogja szentelni. Az új miniszternek egy levelét közlik a lapok, melyet választóihoz intézett. E levelében kijelenti, hogy

egyszersmind szabadította ki) „meglehetősen jelentékeny ember volt“, (egy hatalmas vágás a csákánnyal pontnak.) „Még éretlen volt s be-hagyta magát csapni a fiuktól.“ Mondatának végét kalapjához intézte, melyet levett, hogy veres tandana zsebkendőjével letörölje erős homlokát.

Megkérdeztem tőle, ki volt az előbbi tulajdonos.

„Faggnak hívták.“

Felkerestem Faggot. Egy kissé öregebbnek és igénytelenebbnek látszott. „Keményen dolgozott“, mondta s „ugy a hogy“ megye neki. Egészen megszerettem s bizonyos mértékben pártfogoltam. Hogy azért tettem, mert az oly fickókra mint Rattler és Mixer gyanakodni kezdtem, szükségtelen megemlítenem.

Őn emlékszik, hogy bukott meg a Coyote⁵⁾ akna és mily borzasztóan becsaptak bennünket, részvényeseket. A legközelebbi, a mit hallottam az volt, hogy Rattler, a ki egyik fő részvényes volt Mugginsvilleben a mugginsvillei szálló tulajdonosánál főpincérkedik és hogy az öreg Fagg jó szerencsét csinált s azt sem tudja hová tegye a pénzét.

Mindezt Mixer adta tudtomra, a ki ott volt, hogy dolgait rendre hozza, ugyazintén azt is, hogy Fagg udvarol a fentemlített vendéglős leányának. Hallomásból, levelekből meg tudtam aztán, hogy a vén Robins, a vendéglős azon van, hogy Faggot és Nellit összeházasítsa. Nelli takaros, gömbölyű bolondos kis jószág volt s mindent megtett a mit apja kívánt. Ugy gondoltam, javára válik Faggnak, ha megházasodik, és háztartást alapít,

⁵⁾ Amerikai (prairie) farkas.

egy Belgiumban mint Bajorországban, hol az egyházipolitikai reformok éveken át bűntényben, vannak, fejlettebb, erősebb és valószínűbb a katolikus hitélet, mint nálunk. Teljességgel nem lehet ott ezen téren hanyatlást, hanem örvedetes előrehaladást észlelni. Szíjárd meggyőződése az, hogy hazánkban is üdvös átalakulás küszöbén áll a katolicismus külső élete, mely hivatalosan van a lábrakapott apathiát megszüntetni.

— Belföldi hírek. (Belügyi reformok.) A belügyminiszteriumban két nagyfontosságú kérdésre vonatkozólag készültek el terjedelmes dolgozatok, a melyek előreláthatólag már az őszi ülészakban törvényjavaslatok alakjában kerülnek a képviselőház elé. Az egyik az orvosi kamrák szervezésére vonatkozik. A másik egy országos lelencháznak felállítására és tartására vonatkozó terjedelmes emlékirat, az építési tervvel együtt. — (A vallásügyi miniszterium államtitkára.) Pulszky Agost dr. kinevezése a vallás- és közoktatásügyi miniszterium államtitkárára bevezetett tény. — (Horvátok a magyar zászló mellett.) Zágrábban a horvát tartomány gyűlésen Frank képviselő interpellált hogy Posilovics érsek installációja alkalmából a közös hivatalokon, a báni palotán mért volt magyar zászlók kitűzése; ebben a kiegyezés megsértését látják. A bán az felelte, hogy a közös hivatalok jogosítva vannak a horvát mellett a magyar zászlót is kitűzni, épen a bannak is. — (Előkészületek a millenniumra.) A kormány az ezredéves kiállítás művészeti osztályának emelésére tervjavaslatot terjesztett be, hogy kétszáz ezer forintot szavazzanak meg ezen célra. — (Sopron megye új főispánja.) Az Esterházy Pál herceg lemondásával megüresedett soproni főispáni állásra a király a B. H. értesülése szerint Széchenyi Tivadar gróf országgyűlési képviselőt nevezte ki. — (Nagy birtokvételel.) Dungszerki Lázár bácskai nábob tíz millióért megvette gróf Harnoncourt Felix écskai és lazáröldi harmincezer holdas birtokát.

— Külföldi hírek. (Az anarchisták újabb terveit.) A „Figaro“ jelenti, hogy az anarchisták megint új módhoz folyamodtak. Magas állású férfiak feleségeit akarták elfogni tuzsokul, míg a letartóztatott anarchistáknak meg nem kegyelmeznek. Már minden előkészü-

letet megtettek Carnot özvegyének elrablásához, hogy így Caesariot megmentsék. — Álkocsiba akarták ültetni és egy álkocsissal egy messzesorsó házba vinni. Ő napig körülvették a Louvre-t. — (A francia nemzeti ünnep.) Párisban a nemzeti gyász hatása érezhető volt a július 14-iki ünnepségeken. A katonai díszszemle el is maradt és a nemzeti színű lobogók igen sok helyütt gyászfátyollal voltak bevonva. A felvonulás a legnagyobb rendben ment végbe. Először a Concorde-téren levő Strassburg szoborhoz vonult a menet, amelynek élén két leány haladt. Az egyik elzászi, a másik lotharingiai nemzeti viseletben. Beszédet nem mondtak, csak koszorukat tettek le a szobor talpzatára. A nép erre éljenzett, majd csendesen tovább haladt Jeanne d'Arc és Gambetta szobraihoz. — (Az amerikai vasuti forradalom vége.) Az olya nagy apparatussal megindult, annyi vérontásba került nagy strájknak, a maga nemében páratlanul álló vasuti forradalomnak vége van. A vasuti forgalom már teljesen szabad, de a csapatok azért még készenlétben vannak, sőt legtöbbször megzárták Okandot. — Az amerikai lapok egyértelműleg konstatálják, hogy Cleveland teljes győzelmet aratott. — (Helmholtz beteg.) Berlinből telegrafálják, hogy Helmholtz, a világhírű tudós professzort széüetés érte, amely baloldali megbénította. Bár a beteg az éjelt elég nyugodtan töltötte, állapotát az orvosok mindazáltal aggasztónak mondják. — (Wekerle a leMBERGI KIÁLLÍTÁSON.) Wekerle miniszterelnök bejelentette a leMBERGI KIÁLLÍTÁS igazgatóságának, hogy augusztus 7-én meglátogatja a kiállítást.

Házi-ipar.*)

— Július 15.

Magyarország gazdasági erejének alapját és kuttorását a földmívelés képezi. Különösen a magyar buza volt az, mely hazánknak hosszú időkön keresztül még a földmívelő államok közt is elsőbbséget biztosított. Ezen tény da-

* Most, mikor a kéziügyesek ő oktatási tanfolyamot a miniszter képviseletében Szeberényi József országipari-kolai felügyelő magyarráta Hajdúvármegye tanítói számára. — épen alkalmoszerűen ez a cikk, melyet városunk egy volt lakosa, most Budapesti háziipar cikkkel vállalkozója Rózsa V. Farkas ur küldött be hozzánk közlés végett.

hogy mint házas ember tán nagyobb jelentőségre tesz szert. Eufélogva egy nap Mugginsvillebe rándultam, hogy megnézzem mikéint állanak ott a dolgok.

Rendkívül jól esett, hogy Rattlernek kellett elkészíteni itaomat. — Rattlernek, a vidám, ragyogó, a legyőzhetetlen Rattlernek, a ki még két év előtt gyámságát próbálta meg rám tukmálni. Az öreg Faggról és Nelliről beszéltem vele, kiváltképen azért, mert ugy gondoltam, hogy ez a téma kellemetlen lesz neki. Ő ki nem állhatta Faggot és hogy Nelli — gondolta ép oly kevéssé szereti, azt bizonyosan tudja. Talán más valakit szeret Nelli? A pohár szék mögött lévő tükrör felé fordult s fölfelé fűsülte haját. Megértettem a hui piperkőcöt.

Föltettem magamban, hogy inteni fogom Faggot és sietésre sarkallom. Hosszasan beszéltem vele. Magaviseletéből láthatta az ember, hogy fülig szerelmes. Söhajtott s megígérte, hogy összeszedi minden bátorságát, hogy eldöntse a dolgot.

Nelli jó leány volt és én azt hiszem, hogy némi hallgatag tiszteletet is érzett a vén Fagg szerény egyénisége iránt. De Rattler felületes tulajdonságai, a mik jobban szembe tűnnek s tetszetősebbek, már elcsavarták a fejét. Nem hiszem, hogy Nelli csak egy hajszálnnyival is rosszabb volt, mint ti, vagy én. Mindnyájan hajlandók vagyunk ismerőseinket inkább külsőnk, mint benső értékük szerint itélni meg. Kevesebb fáradságba kerül és — ha csak rájuk nem szorulunk — ép oly megfelelő. Csak az a rossz az asszonyoknál, hogy hamarabb gyuladnak érzelmeire mint mi és akkor aztán természetesen szó sincs többé az okoskodásról.

Ezt tudta volna az öreg Fagg is ha olyan ember lett volna, kinek valamelyes jelentősége van. De ő éppen nem volt olyan. Annál rosszabb reá nézve.

Elmult egynéhány hónap és én irodámban ültem, midőn az öreg Fagg belépett. Meg voltam lepve, hogy őt itt láttam. De gépies módon megbeszéltem a nap eseményeit, oly emberek módjára, a kik egészen jól tudják, hogy más mondani valójuk van egymásnak, de akik csak ezen a megszokott uton tudnak ahhoz eljutni. Egy kis szünet után természetes hangján folytatta Fagg:

„Elmegyek haza.“

„Haza?“

„Igen, az az ugy gondolom, hogy egy kirándulást csinálók az atlanti államokba. Felkerestelek, mert te tudod, hogy egy kis vagyonom van és én egy bírói meghatalmazást állítottam ki, hogy dolgaimban eljárhas. Van egy néhány papírosom, a mit örömet hagynék nálad. Elfogadod?“

„Igen“ — mondám „hát Nelli?“ Arca elborult. Aztán mosolygott próbált s az egyesülés eredménye a legkomikusabb és legkülönösebb arckifejezés lett a mit csak valaha láttam. Végre mondá:

„Nem veszem el Nellit — az az,“ ugy, látszott mintha bensejében mentegetné magát a miatt a határozott mód miatt, a mivel magát kifejezte, „azt hiszem, jobb, ha nem veszem el.“

„Fagg Dávid!“ mondám neki hirtelen komolysággal „te jelentéktelen ember vagy!“

Meglepetésemre arca földerdült.

„Igen,“ mondotta, „az igaz! Jelentéktelen ember vagyok. De ezt tudtam mindig. Lárod,

cára azon sajnos tapasztalatot kell tenünk, hogy a magyar buza a külföldön nem képez többé oly keresett cikket, mint annak előtte. s hogy a buzatermelés nem jutalmazza meg immár a gazdát azzal a haszonnal, a mely ezelőtt ezen gabonanem termelésének következménye volt.

Hogy mi az oka ennek az árcsökkenésnek, azt mindnyájan tudjuk.

A kivitelnek csökkenése, a mely ismét természetes következményét képezi annak, hogy Amerikában évenként újabb meg újabb óriási területek tétetnek termelővé, a melyeknek gyümölcse szintén ide özönlik át Európa nyugoti államaiba.

A földmiveléssel foglalkozó gazdák megismerve a helyzetet, igyekeznek magukon a lehetőség szerint segíteni. Azokon a bajokon, a melyeket a pénzügyi viszonyok rendezetlensége és azokon, a melyeket az óriási amerikai verseny okoz, ők nem segíthetnek de igenis megvan bennük az igyekezet arra, hogy földjük jövedelmét a mező képességét emeljék. — (Ilyen a többek között a lóhere, cukorrépa.) Igyekezniük kell továbbá a mezőgazdasági ipart, az állattenyésztést fejleszteni, egyszóval a mezőgazdaságot helterjesen a viszonyok kívánalmaihoz képest folytatni. Midőn azonban a földbirtokos-földmivelő osztály a bérlők ekként törekcsenek földjeiket jövedelmezőbbé tenni, a földmivelő népnek egy alsóbb rétege, az u. n. zsellérek súlyos csapást szenvednek.

Zsellérek alatt tudvalevőleg azokat értjük, a kik semmiféle ingatlannal nem bírnak, hanem kezük munkája után élnek és pedig nagyrészt földművelési munkából.

Ezek azok, a kikért ezen cikkem nyilvánosságra hozom.

A míg a földművelési foglalkozás legfőbb tárgya a buzatermelés volt, s míg a gépek nem játszottak oly nagy szerepet a milyen ma megilleti őket a szántás, vetés, cséplés stb. végzésénél, a munkák a zsellér emberek segítségével végeztették el és e munkából a zsellérek nyáron át annyit kerestek, hogy annak hozadékából télen — ha ismét nem dolgoztak is — gondtalanul megélhettek.

Ma a viszonyok megváltoztak, — mert mindenütt meghonosult a helterjes gazdálkodási mód s a gépek elszaporodása feleslegesé

tette a nagymenyiségű emberi erőt és megcsökkentette ennek értékét.

De nemcsak a gabonatermelő vidékek zsellér lakossága van jelenleg rosszabb helyzetben mint az előtt volt, hanem a viszonyoknak a változó módon való megváltoztatása a felvidéki tót lakosság megélhetésére is lényeges befolyást gyakorolt. Mert még ezelőtt a felső megyék lakossága évenként lerándult az alföld szívébe, hogy ott keresse meg családjának a kenyérre való szükséges magot, a melyet a saját hegyes földje megteremni nem képes, most az említett okból ez a kereset mód megcsökkent és így most a felvidéki megyék lakossága is sokkal nehezebben küzd meg az élet nehézségeivel, mint ezt ezelőtt kellett tennie.

Ezen néposztályok sorsának rosszabbra fordulása kifejezést nyer abban a mozgalomban, a mely az alföld gabonatermő megyéiben, „socializmus” elnevezés alatt jelentkezik. A szegénység és a nyomor az, a mely hozzáférhetővé teszi az alföldi földmivest néhány agitátor izgatásainak s ugyanezen tényezők azok, melyek a felső vidéki tót lelket megközelíthetővé teszik a pánszláv apostolok hamis igéi számára.

A mi népünk véralkatánál és jelleménél fogva nem fogékony a szocializmus kompolitikus tanai iránt, népünk vérében bennfoglaltatik a hazának, a hazai földnek szeretete és csak a végső szükség, a megélhetés súlyos küzdelmei sodorhatják át a félszeg tanok követői közé, oly tanok mellé, a melyeket tulajdonképpen meg sem ért, de a melyektől az izgatók után indulva reményli, hogy azok neki és családjának kenyeret és megélhetést fognak biztosítani. Ezen néposztályok gazdasági helyzetének emelése képezi tehát az orvoslás csálhatatlan kulcsát.

Fel kell tehát ébreszteni bennük azt a tudatot, hogy a magyar hazában nem kell éheznie senkinek a ki dolgozik, de alkalmat is kell ám nyújtani nekik arra, hogy dolgozhassanak.

És tér van a munkára Magyarországon elég. Lábbal tiporjuk a kincseket, a melyek gyümölcsetlenül elszórva hevernek s a melyek okszerűen felemelve, munkát és ezzel kenyeret adhatnak a föld szegény népének.

A javulás egyik tényezője az iparnek emelése. De a gyári ipar emelkedését, a mely az utóbbi 20-25 év alatt tényleg nagy haladást tett, nem tartjuk helyes és megfelelő módnak a helyzet orvoslására. — Vannak nagy gyáraink füstölő kéményekkel, de ezek gazdag tőkepénzesek és részvény-társaságok kezeiben lévő vállalatok, a melyeknek célja természetesen első sorban üzemi hasznának fokozása, a föld népének, a melyről szólunk, alig adnak foglalkozást. Egyetlen hathatós módja van csupán a foglalkozás nyújtásának és ez: a házi ipar fejlesztése.

Hasson oda az állam, hogy minden helyen, a hol nagy számu szegény nép lakik, a házi ipar valamely ága a mely az illető vidék viszonyai szerint meghonosítható, a nép által felkaroltassék.

A házi-ipar ügye eddigelé bár van reá Magyarországon tér és alkalom, nem rész sül abban a figyelemben, a melyet jelentőségéhez képest megérdemelve.

Magának, a ki házi ipar cikkek készítésével és tovább adásával foglalkozom, volt és van alkalmam látni, mily primitív módon bannak el ezzel a nagy fontosságú ügygyel.

Figyelemmel kísértem néhány oly cikket, a melyet itthon házi ipar útján tudnánk előállítani és statisztika nyomán bámuva tapasztaltam mily óriási importja van ezen cikkeknek a külföldről hazánkba. Ez pedig kétségtelenül arra mutat, hogy az ilyen cikkeknek házi-ipar útján való készítése haszonnal járó foglalkozás volna.

Ilyen házi iparcikkek pl. a szalmaronás, amelyet Hajdumegyében készítenek ugyan, de amelyből egy millió forintot felüli értékben hoznak be külföldről. Mi lenne természetesebb, mint az, hogy az ezzel foglalkozó népet tanítsuk meg a finomabb munkára, hogy a munkának iglése nemesíttessék s hogy ekként feleslegessé tegyük a külföldi bevitt és magunk lássuk el a magunk szükségletét.

Egy másik ilyen házi-iparilag készíthető árucikk volna a faáru, a faszerszámok, amelyeknek anyaga megvan, csak érteni kellene a feldolgozásához. E cikkekbe bevételünk ugyan nincs, de annál nagyobb lehetne belőle a kivételünk, mert az ország keleti államok kész örömmel vásárolnák a nekik megfelelő árukat.

A házi ipar fejlesztését azonban nem várhatjuk egyedül az államtól.

A tőkepénzes vállalkozók sem járnának rosszul, ha tőkéjüket nem kizárólag kéményekbe és gépekbe fektetnék, hanem figyelmüket a házi iparra is kiterjesztenék.

A házi ipar támogatása, az iparcikkek összevásárlása és a beföldön való elárúsítása vagy kivitele nyereséggel kecseztető vállalkozást képez. És megvan e vállalkozásnak azon nagy morális háttere, hogy kenyeret nyújt a szegény földhöz ragadt nép ezreinek.

Az állam pedig állítson fel a küönböző vidékeken megfelelő szakiskolákat, a hol a házi iparnak ott meghonosítható ágai gyakoroltassanak, vagy a hol ezt az anyagi erők korlátoltasága folytán nem eszközölhetné, tegye azon vidékek iskoláiban kötelees tárggyá a házi-ipar gyakorlását. A gyermek, ha már az iskolában fog hozzá a z ilyen munkához, könnyen megízleli munkájának hasznát és ösztönzést merit ebből a további munkálkodásra. — Izlése javul, nem sül s feltámad benne az ambíció az önálló tervezettségre és mesterségének minél magasabb fokra való emelésére.

Hajdumegye két-három községében és városaiban bár a lakosság 90%-a jómódu, mintegy 60-70%-a foglalkozik a szalma fonással. Dolgoznak pedig már 6-8 éves gyermekek, továbbá asszonyok és öreg emberek, még pedig oly eredménnyel, hogy csupán H.N. Á. városából több mint 200.000 frt értékű tonal talál évenként kivitelre.

Trencsénben a faipart, különösen a botok készítését, Bihar megyében a mezőgazdasági faipart, és gyékény szövés-t, Szatmármegyében és a Szilágyságban a fa és taplóipart lehetne tovább fejleszteni.

Nem tartjuk felesleges munkának a házi ipar fejlesztése érdekében fészólni.

Ha az állam erőlyesen kezébe veszi az ügyet s ha vállalkozóink nem zárkoznak el kislelkűen a különben nyereséges üzlettől, áldás fog háramlani a szegény népre, mert egyedül a házi ipar gyakorlása az, a mely a birtok nélküli nép ezreinek télen, nyáron bőséges munkát és ezzel együtt biztos megélhetést képes nyújtani.

Rózsa V. Farkas,
házi-ipar vállalkozó
Budapesten.

A közügyesítő tanfolyam megnyitása.

Debrecen, július 16.

Tegnap nyitották meg ünnepélyesen a debreceni és hajdumegyei közügyesítő egyesület által a kormány hathatós anyagi támogatása mellett néptanítók részére rendezett közügyesítő oktatási tanfolyamot. A megnyitást a kereskedelemügyi kormány ide küldött képviselője, Szterényi József orsz. ipariskolai felügyelő teljesítette, kiemelve megnyitó beszédében e Magyarországon még meglehetősen szokatlan mozgalomnak rendkívüli nagy jelentőségét.

Tudósítóink következőkben számolnak be a tanfolyam ünnepélyes megnyitásának részleteiről.

A megnyitó beszéd.

Délelőtt 9 órakor a közügyesítésnek számos barátja gyült össze a kollégium kisebb tanácstermében, ahol megjelentek a tanfolyamnak már megérkezett hallgatói.

Ott voltak: Szterényi József, dr. Király Ferenc orsz. gyűl. képviselő, Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő, Lengyel Imre a közügyesítő egyesület elnöke, Csiky Lajos

én azt gondoltam, hogy Rattler ép úgy szereti a lányt mint én, s tudom, a lánynak kedvesebb volt ő, mint én s talán boldogabb is lehet vele. De azt is tudtam, hogy az öreg Robins elsőbbséget adna nekem, mert én gazdagabb voltam, — és a lány azt ténne a mit ő mond, — és látod, azt gondoltam, hogy én, úgy szólva, utban vagyok és így félreálltam. De folytatta tovább a mint félbe akartam szakítani „mert féltem, hogy az öreg elutasítaná Rattlert, kölönöztem neki annyit, hogy Doktownban egy önálló üzletet alapíthasson, hogy olyan vállalkozó, tevékeny és ügyes fickó, mint Rattler, — tudod — majd csak elboldogul s nemsokára régi helyzetében, lesz — és ha nem teszi, akkor sem szükséges keményen bánnod vele. Éj boldogul!”

Tulságosan fel voltam lázadva, Rattlerrel szemben tanúsított magviseletén, nembogy szeretetreméltó tudtam volna lenni; de mivel előnyös üzlet volt, megígértem, hogy eljárak benne; és ő elutazott.

Egynehány hét mult el; a legközelebbi posta gőzös megérkezett s egy borzasztó szerencsétlenség foglalkoztatta napokig az újságokat, az ország minden részében felindultan olvasták a híreket, egy hajó rettenetes pusztu ásaról és azoknak, akiknek barátjai voltak a földézetben, hallgatagon álltak félre s lélegzetüket visszafojtva olvasták a szerencsétlenül jártak hosszú névsorát. Olvastam a sok nemes bator, tehetséges és szeretett emberek neveit, a kik elvesztek és azt hiszem, én voltam a legelső a ki közzöttük a Fagg Dávid nevét is észrevettem.

A „jelentéktelen ember” elment haza“.

B. B.

tanár. Joó István tanítóképzési igazgató, Stern Győző az egyesület előadója, Dóczy Gedeon ev. ref. felsőbb leányiskolai igazgató, dr. Szántó Sámuel tanár, Bauer gépgyáros, Davidházy Kálmán, Kállai István gyakorló iskolai tanító, Vántsá György a műhely vezetője stb.

Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő meleg szavakkal üdvözölte a közoktatásügyi kormány képviselőjét, mire Sztéryni József megnyitotta a tanfolyamot. Tisztában van azzal — így szólott, — hogy a kézügyesítő oktatás alapja az ipari kézi munkának és eszköz arra, hogy megszabaduljunk attól a szerencsétlen tanítási rendszertől, mely a gyermekek fejét túltölti szellemi táplálékkal, mellözve a testi nevelést. De a kézügyesítésnek ipari fontossága is van, főként az alföldön, ahol alig van ipari munka, s a lakosság az év nagy részében étlenségre van kárthatva. Pedig ez a téltenség, semmittevés vezet az alföldön is fejét fejtőtte agrár socializmusra. Miveltség, munka és tudás egyedüli elenszere a szociális tanoknak.

Felette örvend, hogy ezt az üdvös mozgalmat épen Hajdumegyében és Debreczenben kezdeményezték, ahol túlnyomó a földmiveléssel foglalkozó lakosság száma s a hol a földmivelés magas fejlődésre jutott.

Elismeréssel emlékezik meg Király Ferencről, ki oszlopává válhatik az ipari munkának, hálás köszönetet mond Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelőnek, ki misszióját új működési terén nagy odaadással tölti be. Majd biztos reményét fejezte ki az iránt, hogy ez a mozgalom rohamosan fog az egész országban tért hódítani. Ma még csak két társadalmi egyesület tüntet ki programjait a kézügyesítés oktatásáért: a debreceni és soproni ily célra alakult egyesületek. A debreceni egyesület alap szabályai rövid idő múlva megerősítést nyernek s akkor sikeresebben folytathatja működését. Az egyesület a nemzet háliját fogja kiérdemelni, amiért az ipari munka megbecsülését kezdeményezte egy agrárvármegyében.

A miniszter megbízásából ezennel megnyitja a kézügyesítő oktatási tanfolyamot Hajdumegye tanítói részére. Buzdítja a tanítókat, hogy sajátítsák el a kézügyességet s azután iskoláikban győzzék meg tanítványaikat a munka nemességéről.

A tanfolyamot Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő felügyelete alá helyezi.

Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után a kir. tanfelügyelő a tanítókat egyenként bemutatva az orsz. iparfelügyelőnek.

Majd Csiky Lajos indítványára következő üdvözlő táviratot küldötték a kereskedelemügyi miniszternek:

„Nagyméltóságú Kereskedelemügyi Miniszter urnak,

Budapest.

Debreceni kézügyesítő tanfolyamunk megnyitása alkalmából hálással üdvözljük Kegyelmes Urunkat.

Debreceni kézügyesítő egyesület s a tanfolyam látogatói nevében és megbízásából

Eötvös, tanfelügyelő.“

A műhelyben.

Lengyel Imre fölkérte a jelenlevőket, hogy látogassák meg a kézügyesítő egyesületnek a főreáliskolában lévő l. sz. műhelyét. A társaság elsétált tehát a főreáliskolába, ahol Stern Győző üdvözölte Sztéryni Józsefet.

Sztéryni József ismételte, mennyire nagy fontosságúnak tartja a kézügyesítő oktatás meghonosítását hazánkban. E fontosságot igazolja a svéd, dán és német kézügyesítő oktatásról szóló statisztika. Főlemlíti, hogy tájadalommal töltötte el őt, mikor tavaly a miskolci iparos kongresszus szűkkeblősége és kishitűsége miatt Stern Győző előadó javaslatára kudarcot vallott. Hába, minden kezdet nehéz, épen azért kell, hogy az ügy barátai lelkesedéssel és kitartással törjenek előre. Ha a magyar városban is gyökeret tudott verni az eszme, a társadalom és a kormány kis jóakarásával diadal-maskodni fog.

Sztéryni ezután megsejmelte a műhely gazdag berendezését, a növendékek csinos munkáit, hasznos észrevételekkel és tanácsokkal szolgálva úgy az egyesületnek, és Váncsa György tanárnak.

Az országos iparfelügyelő főként a famunkákra kívánja helyezni a fősúlyt. Az ifju egyelet által létesített iskola 4 hónap alatt elért eredménye felett különben örömet, megelégedését fejezvé ki, átment a reáliskola megtekintésére, ahol Fazekas Sándor igazgató kalauzolta.

Választmányi gyűlés.

A Margit-fürdő dísztermében délelőtt 11 órakor értekezletre gyűlt össze a választmány. A gyűlést Lengyel Imre elnök nyitja meg üdvözlővén Sztéryni Józsefet s a választmányt. Az ez évi február 24-én tartott választmányi gyűlés jegyzőkönyve olvastatik azután. A gyűlés a jegyzőkönyv tartalmát tudomásul veszi. A debreceni és hajdumegyei „Kézügyesítő egyesület“ első számú iskolai műhelyéről a jelentés felolvasása következett. Mivel a jelentés kinyomatva a tagok közt szét osztatott, — azt felolvasottnak tekinti a gyűlés és tudomásul veszi. — Elnök a debreceni kereskedelmi és iparkamara átiratát olvassa, melyből a kamara arról értesíti a választmányt, hogy a kézügyesítő egyesületnek ez idei csonka évre 200 korona segélyt szavazott meg. A gyűlés örvendetes tudomásul veszi ezt és kimondja, hogy a kamarának jegyzőkönyvileg mond köszönetet. A gyűlés végén Sztéryni József miniszteri kiküldött, fejezte ki a választmány előtt szerencsését, hogy a gyűlésen jelen lehet. Szavaiért megéljenztek. Beszédére Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő felelt. E után az elnök indítványára a gyűlés jegyzőkönyvében mond köszönetet Sztéryniinek megjelenésért. Ezután az elnök a gyűlést, tárgy nem lévén, berekeszti.

A jelenlevők a gyűlés után a Stern József és testvére kefégyárát tekintették meg. Az apartlepről a Margit-fürdő dísztermébe tértek vissza, ahol már várták őket a megterített asztalok.

A bankett.

A választmányi tagok, az ünnepezt Sztéryni József kormánybiztossal csakhamar helyet foglaltak a fölterített asztaloknál. A Sz. David István vendéglős által összeállított menü a következő volt:

Levesek.

Liba vagdalék.

Vegyes sülték saláta kompóttal.

Almás és barack rétes.

Vegyes gyümölcs.

Mokka.

Fagyalt.

Asztali és pecsenye borok.

A bankett során az első fölköszöntőt Lengyel Imre mondotta Sztéryni József. Csiky Lajos Lengyel Imrere, a „munka diadalának megdicsőítőjére“ ürti poharát. — Sztéryni József Csiky Lajost köszönti fel. Eötvös K. Lajos a tanítókra mond tósztot. Simon Károly h.-hadbázi tanító kartársai nevében Eötvös K. Lajost, Györfy Aladár szintén a tanfelügyelőt köszöntik föl. Mondtak még fölköszöntőt Stern Győző Sztéryni József, Sztéryni József Stern Győzőre, Csurka István tanító a tanfolyam létrehozóira, Csiky Lajos az „egységes közszellemre“, Eötvös K. Lajos a megjelent kereskedőkre. — Még számos tósztt elhangzása után a kedélyes bankett Sztéryni József és Eötvös K. Lajos éltetésével véget ért.

A kormány segélye.

Lukács Béla ker.-ügyi miniszter helyeselve azt a mozgalmat mely a földmivelő metropoliból indult ki, a legkézségesebben teljesítette, megadván 16 tanító számára 6 hétre 1—1 frt napi díjat 25—25 frt felszerelési költséget, összesen 1680 frtot, Lukács Béla kereskedelemügyi minisztert az a nemes és a nép érdekét szíven viselő hazafis intentió vezérelte e tettében, hogy az iskolák útján az alföldi földmivelő nagy contigensnek a rövid nyári munka után a

késő ősztől a késő tavasz beálltáig a háziiparszerű foglalkozások egyes nemének üzése által biztos megélhetési eszközöket adjon kezükbe.

Lukács Béla miniszter e tette által ismét kézzel fogható tanujelét adta fenkölt szellemű gondolkodásának s megvagyunk győződve arról, hogy a hozott áldozat busásan megfogja teremni a maga gyümölcsseit már a közel jövőben.

Helyi hírek.

— **Közgazgatási bizottsági ülés.** Hajdumegye közgazgatási bizottsága ma délelőtt 9 órakor Rásó Gyula kir. tanácsos alispán elnöklete alatt a megyeház tanácstermében gyűlést tartott. A gyűlés lefolyásáról holnapi lapunkon számolunk be.

— **Szolgálati utasítás a rendőrség számára.** Debrecen sz. kir. hatósági szervezeti szabályzata a r.-főkapitány kötelességévé teszi, hogy a „szolgálati utasítás“ megtartását ellenőrizze s hogy a rendőri közegek időnkénti iskoláztatásáról gondoskodják. A r.-főkapitány azonban szolgálati utasítást, illetve szabályzatot ez ideig a tanácstól nem kapott; rendeltetése és hatásköre eddig csak általános körvonalakban volt a szervezési szabályrendeletben érintve s így a rendőri közegek iskoláztatása, mely a csekély létszámot és a folytonos szolgálatot tekintve, ritkán volt megtartható hiányos volt. Hogy a rendőri közegek rendeltetésük és hatás körük tekintetében teljesen tájékozottassanak, hogy a személyükre, eljárásukra vonatkozó szabályokkal részletesen megismerkedhessenek s így működésük egyöntetű legyen, a székes fővárosi m. kir. állami rendőrség számára kiadott utasítások és szabályok szoros szem előtt tartása mellett és az ezen utasításokban lefektetett elvek fentartásával Bockó Sámuel r.-főkapitány kétféle utasítást dolgozott ki, az egyik a rendőri közegek rendeltetését és hatáskörét szabja meg, a második pedig a rendőri közegek szolgálati viszonyát szabályozza. Az utasításokat ma adta be a tanácshoz Bockó Sámuel r.-főkapitány a zsal kérelemmel, hogy azokat sürgősen tárgyalás alá vevén fogadja el.

— **Női munkák kiállítása.** A nőipariskola f. évi munkakiállítása f. hó 19-én d. e. nyílik meg az ipariskola helyiségében. — A kiállított munkák 19, 20 és 21-én, tehát három napig tekinthetők meg reggel 9—12 óráig d. u. 3—6 ig. Belépő jegy 20 kr s a jegyek a három nap bármelyikén felhasználhatók. Két teremben lesznek a munkák kitéve s tartalmaznak a két munkacsoport összes munkáit tehát: kész ruhákat, fehérneműeket, különböző dísz hímzéseket.

— **Tűz Teleki utcán.** Szombat éjjel félrevert harang zugása ébresztette föl Debrecen lakóit. A harang kongatásra az utcára tödült emberek hatalmas lángnyelveket és füstöt láttak főszállani. A pusztító elem a Teleki-utcán dult, ahol dr. Kocsár Gábor ügyvéd 2167 számú nem régen épült háza lett a tűz áldozata. A telefon központi hivatalába éjjel 12 órakor a szomszédban lakó Sámly Béla, ki ép akkor érkezett haza családjával a cirkuszból és vacsorának ültek már, telefonált, hogy a Kocsár ház háza ég. — A telefon a tűzoltóságot értesítette azonnal, kevéssel rá a kistemplom toronyóra is jelezte a tüzet, de mire a gyorsan kivonult tűzoltóság a hely színére ért, a háznak egész födele lángban állott, úgy hogy már a tetőt megmenteni lehetetlen volt. A tűzoltók munkáját még hozzá nagyon megnehezítette a vízhiány. A Teleki és a mellette levő Batthyány-utcák udvarai nem szűkölködnek ugyan kutakban, de azért kevés kivitellel mind furottak, az ilyen kutakba pedig nem lehet leereszteni a gép szívó csövét. A tűz az épület hátsó, az udvarra beépített részén csapott ki először, de már akkor belől az egész tető égett. — Az égő háznak tulajdonosa családjával együtt kint lakik sesta-kerti nyaralójában, nem volt odahaza senki, csak egy közhadsergebeli hadnagy, a ki a Kocsár-ház egyik udvari szobájában lakott, s a tűz kitöréskor már meynen aludt, úgy hogy az utcáról behalatszó nagy lármára ébredt fel s nem csekély meglepetéssel hallotta, hogy feje fölé

ropogva ég a fődél. Az égő házból még ideje korán kihordták a butorokat, ami különben felesleges jó cselekedet volt, miután a ház vasgerendák közé rakott boltozattal van ellátva. Éjjel után 1/2 órára a tető egészen leégett s csak a kormos gerendák meredeztek az ég felé s néhol csaptak föl még a lángok. Két órára a tüzet lokalizálták. A leégett házat tulajdonosa a múlt évben vásárolta s biztosítva volt az Első magyar-nál. Hogy mi okozta a tűz keletkezését nem tudják; azt a holnap megejtendő tűzvizsgálat fogja kideríteni. A tűz a padláson támadt, melynek ajtaja be zárva volt s ott már napok óta nem járt senki. Oltás közben a tulajdonos szép udvari kertje tönkrement, néhány udvari abakát és ajtókat is beverték, de mint a tűzoltó parancsnokságtól értesülünk, ezt a felesleges rombolást nem a tűzoltók cselekedték, hanem az erőszakkal betolakodó hivatlan garázdák, a kik a lakószobák ajtóit is megkísérelték betörni s a kikre a rendőrségnek ilyen alkalmakkor több gondot kellene fordítani, mert az oltás ürgye alatt, csak pusztító ösztönüket elégítik ki.

— **Egy debreceni ifju halála a kárpátok között.** Török Péter bírósági végrehajtó családját nagy és váratlanul sújtó csapás érte. — Tizenhat éves gimnázista fia édes anyjával együtt néhány nappal ezelőtt Tátra-Füredre utazott s egyik szepességi kis városban akart a nagy szünidő alatt maradni, hogy a német nyelvben gyakorolja magát. A fiu szombaton kirándult a csorbai tóhoz s véletlen szerencsétlenség következtében beleesett a mélysíges mély tengerszembe s pár pillanat alatt örökre eltűnt a tó vizében.

— **Robbanás a sineken.** Tegnap este, 3/2 órákor, midőn a helyi vasut egy vonatja a népkert előtti váltókra ért, fűlsikettő robbanás ébresztette föl Kisvárad-utca lakóit. A robbanásra a vonat azonnal megállott s a mozdony személyzete és a kalauzok a sinek közt egy ugynevezett „vészjelző“ durantyunak szétfoszlott maradványait találták a miből kiűnt, hogy valaki a sinekre egy olyan durrantyut helyezett, amiőt a vasuti örökösöknek használni, midőn éjjel valami szerencsétlenség megakadá yozására a mozdony elé teszik, hogy az felrobbanván, a hangja figyelmeztesse a mozdonyvezetőt a veszélyre és a vonat megállítására. A helyi vasut igazgatója a megtalált durranó foszlányt átadta a MÁV. állomás-főnökönek. — A tettes kinyomozása végett, mivel a durranó anyagot az állomástól vagy pedig valamelyik vasuti őről csempethette el az ismeretlen tettes.

— **Gyászjelentések.** A megtört szív fájdalomában jelentjük, hogy Vajda Sándorné, Kalocsay Erzsébet eh hó 15-ikén, hosszas szenvedés után örök álmra hunyta szemét. Felejthetetlen halottunk porrészei július 17-én délelőtt 10 órákor, a Darabos-utcai 1000. számú háznál tartandó rövid gyászszertartás a Péterfia-utcai temetőben tételnek végső nyugalomra. Mely gyászalkalomra rokonaikat s ismerősöinket fájó szívvel meghívjuk. Debrecen, 1894. július 15-én. Baranyi István és Ilonka, mint testvér, s férje Rózsa Sándor s gyermekeik: Ernő, Lenczi, Piroška, László, Vajda Márton, mint nevelt fia. Trnka Gottlieb és neje Závodszy Róza mint szülők, gyermekeikkel együtt szomorodott szívvel tudatják felejthetetlen kedves gyermekük, testvérük, Trnka Margitkának folyó hó 16-án éjjeli 2 órákor, életének 2 ik évében pár napi szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. A kedves halott földi részei folyó hó 17-én, délután 5 órákor az ág. ev. egyház szertartása szerint a Trnka gözmalomból a Kossuth-utcai sirkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztesség tételre rokonaikat, ismerőseiket bánatos szívvel meghívják.

— **Halálos verekedés.** F. hó 15-én vasárnap a délelőtti órákban jókedvű legények be mentek Hadráson a „Csillagos“ nevű kocsmába egy kis spirituszban kiszolgáltattott reggelire. Kovács Gábor és Pető József már régebben nem jó szemmel néztek egymásra bizonyos szép szemek miatt. E neheztelésnek kézzel fogható kifejezést is adnak a fentebb irt nap délelőttjén először egy pár pofon alakjában, majd a mikor Kovács ott akarta hagyni a vetélkedés színhe

lyét s ment volna haza: Pető egy darab fát felkapott s oly szerencsétlenül találta vele vetélytársát vakszemen, hogy az ma reggelre meghalt. A boncolás és nyomozás megejtésére a ma délutáni vonattal rándultak ki a törvényszéktől és a vármegyétől.

— **Elveszett.** Egy ölel him, tegnap eltévedt gazdájától. Megtalálójá a II. ker. r.-kapitányságnál jelentkezés esetén jutalomban részesül.

— **Egy népször.** A „Moll-féle francia borszesz és só“ által a betegeknek egy ép oly gyógyhatásu, mint o'csó szer nyújtatik köszvénye és csuzos bántalmaknál, sebeknél és dagana toknál. Egy üveg ára utasítással együtt 90 kr. Szétkü és naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által, Bécs, Tachlauben. 9. A vidéki gyógyszer-tárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kérendő az ő gyárjelvényével és aláírásával.

Törvényszéki csarnok.

* **Harmadik fokon is elítélt kath. káplán.** Nagy megbotránkozást okozott harmadéve Görgényi Jenő debreceni róm. kath. káplán a Kossuth utcai ref. temetőben egy temetés alkalmával elejtett sértető szavaival. A botrányt lapunk hozta nyilvánosságra annak idején. Görgényit a debreceni törvényvállás elleni vétségért fogházra és pénzbüntetésre ítélte, a kir. tábla pedig kihágásnak minősítvén, cselekedetét pénzbírságban marasztalta el. Harmadik fokon a kuria elé került az ügy s a kuria elvi jelentőségű határozatában a törvényszék minősítését hagyta jóvá, de az enyhítő körülmények figyelembe vételével a fogház büntetést 50 frt fő és 10 frt mellék-büntetésre változtatta.

Az ügy állása különben a következő:

Muicer Antalnak 3 hónapos r. kath. vallású fia elhalálozván, a temetési szertartást Görgényi Jenő kath. káplán végezte. G. J. a temetőben, midőn a koporsót már beszentelte s a sirt már behantolni kezdték, látván azt, hogy a ha ott fejéhez nem a katolikusoknál szokásos keresztet, de a reformátusoknál szokásban levő fejtűt helyeztek, az elhalt gyermek atyjához — a fejtűre mutatva — azt a kérdést tette a még együtt levő gyülekezet fűle hallatára: „mi az a hegyes karó?“, mire a kérdező azt válaszolta: „fejtű; a többi elhalt gyermekeknek is olyan van.“ Görgényi erre az elhalt gyermek atyjának a gyászoló gyülekezet előtt a kereszt jelentőségéről vallás-erkölcsi oktatást tartott, melynek végzetével a fejtűre mutatva azt a nyilatkozatot tette, hogy „ilyen hegyes karó dögöknek is dugnak.“ Vádlottnak a ref. temetőben tett eme nyilatkozata a csaknem kizárólag reformátusokból álló gyülekezetben zúgást és nagy megbotránkozást keltett és a jelen voltak egyike, K. István nyomban ama kérdéssel fordult vádlotthoz: „hát mi reformátusok dögök vagyunk?“ erre aztán vádlott a gyülekezet moraja között — kezével fenyegetőzve — a temetőből eltávozott. — „Tekintve, hogy a temető a vallás szertartásai gyakorlására rendelt helyiség; tekintve, hogy vádlottak amaz eljárása hogy a ref. temetőben ref. gyülekezet előtt a reformátusoknál szokásos fejtűt hegyes karónak nevezte s úgy nyilatkozott hogy „olyan hegyes karó dögök melé is dugnak“ botrány okozására alkalmas, tekintve, hogy a vádlott magaviseletével egy 40—50 tagu gyülekezett előtt tehát nyilvánosan tényleg nagy botrányt okozott; mindezeknél fogva cselekményében a btk. 191 §-ba ütköző vallás elleni vétség, tényálladékanak minden részében felismerhető lévén, őt a debreceni kir. törvényszék a btk. 191 §-ba ütköző vallás és annak szabad gyakorlata ellen elkövetett vétségben bűnösnek mondta ki és 14 napi fogházra és 20 frt pénzbüntetésre ítélte. A kir. tábla mint már fentebb mondtuk Görgényit a kihágási btk. 51 §-ban ütköző vallás és annak szabad gyakorlata elleni kihágásban ítélte el. Míg a kuria az első bíróság határozatát

erősítette meg, azonban a büntetést enyhítette.

A Kuria ítéletének jelentősége ez: „Az elhaltak emlékeül tett fejtű a vallási tisztelnek tárgyát képezi, s ha a lelkész a temetőben végzett szertartás alkalmával a másvallású fejtűre ilyen botrányos kifejezést használ: „ilyen hegyes karó dögöknek is dugnak“ a vallás és annak szabad gyakorlata ellen elkövetett vétségben válik bűnössé.“

Táviratok.

(A „Debreceni Ellenőr“ s. tudósítójától.)

Budapest, július 16.

Megőrült összeesküvő.

— Érk. d. u. 3 órákor. —

Belgrádból táviratozzák, hogy Csibinac Sándor, kit a szerb király elleni összeesküvés gyanujáért elfogtak, megőrült.

A főherceg utja.

— Érk. d. u. 3 órákor. —

Ferencz Ferdinánd főherceg legközelebb Szentpétervárra utazik. Utjának célja hír szerint leány néző.

Bomba merénylet.

— Érk. d. u. 3 órákor. —

A genuai Coronata erőd ellen bomba merényletet intéztek. Egy őrmester és egy káplár ez alkalommal halálosan megsebesültek. A tettesek anarchisták.

Hírek Bulgáriából.

— Érk. d. u. 3 órákor. —

Szófiában tegnap hatezer ember tüntetett. A tüntetők Karavelovot éltették s követelték Karavelov, Stambulov áldozatának szabadon bocsátását. A rendőrség vetett véget a zavargásoknak.

Ferdinánd fejedelem és Oroszország.

— Érk. d. u. 3 ó. —

Ferdinánd bolgár fejedelem fogadta a „Novoje Wremlja“ egy munkatársát és úgy nyilatkozott előtte, hogy Oroszországnak a folyt 8 év alatt csakugyan sok oka volt arra, hogy Bulgáriára nehezteljen. Ennek oka szerinte Stambulov volt, ki folyton ingerelte és provokálta s a kit őe miatt hiába intett Mikor a levelező azt mondotta, hogy Stambulov bukása kellemesen érintette Oroszországot, a fejedelem így szólott:

„Stambulov nem én vagyok, mért sértenek tehát engem? mért neveznek bitornak? Akár elismernek, akár nem, nem vagyok kalandor, hanem a bolgár nép által meghívott fejedelem!“

Irodalom — Művészet.

Jób könyve.

Fordítási kísérlet prózában. Sassa Béla ev. ref. theol. tanártól. Debrecen, A „Csokonai“ nyomda- és kiadó részvénytársaság nyomása. 1894.

Pár sorban említettük már egyszer, midőn járt a mű megjelenése napján, hogy Sassa Béla debreceni theologiai akadémiánkon az ő szövetségi írásmagyarazat ifju tanára, új fordításban kiadta Jób könyvét, ezt a szép, fontos gondolatokkal telt könyvet. Nem tekinthetjük lapunk feladatának, hogy az ilyen szoros szakszerű művekkel behatóan foglalkozzunk, s őszintén be is valljuk, hogy az ehhez föltétlenül szükséges tudományos ismerettel s a zsidó nyelv alapos tudásával nem is rendelkezünk: de mert őszintén érdeklődéssel viseltetünk minden mozzanat iránt, mely a mi drága debreceni főiskolánk tanárainak köréből indul ki, ezen újabb munka fölött sem akarunk ama pár sorral egyszerűen napirendre térni, hanem szólunk még róla néhány szót, mint egy újabb kövéről azon hatalmas szellemi épületnek, melyet a mi tanáraink építgetnek.

Magunk elé vettük Jób könyvének, a jó

Károlyi Gáspár által végzett fordítását, összehasonlítottuk azt a Sass Bélával, s mondhatjuk, hogy a régi könyv ezen új köntösében, szép nyelvezetével, remek fordításával, metrikus hangzásával egészen elragadt bennünket, s jól esett élő vonásaival szemlélnünk a pátriárkhai vallás új rajzolt tökéletes képét, mely valóban a kereszténység szellemét lehelli felelő s ennek legfontosabb alapait: Isten létét, s az ember elcsesztését, a kegyelmet, a lélek halhatatlanságát s a test fejtámadását tanítja. Mondanunk sem kell, — hiszen az nem is lehet másként, hogy a Sass Béla fordítása összehasonlíthatatlan magaslathoz áll a Károlyié fölött.

A szöveg alatt levő jegyzetek mutatják, hogy milyen mélyre ható tudományos apparátussal dolgozott a tudós ifjú tanár, kinek jóleső örömmel gratulálnak ezen első, nyilvánosan megjelent munkájához. Hivatva van ő arra, hogy főiskolánk régi hírnevét, a maga szakmájában irandó újabb és újabb műveivel folyton gyarapítsa.

Midőn még megemlítjük, hogy a 46 lapra terjedő munka először a „Debr. Prot. Lap” hasábjain jelent meg, ajánljuk azt, vallási különbség nélkül, lapunk összes olvasóinak figyelmébe.

-y.

* A „Zenélő Magyarország” zenemű folyóirat július 15-diki száma 10 oldal zenemű tartalommal — diszes borítékkal — ismét szokott gazdag tartalommal jelent meg. E zenemű lap, mely máris oly kedveltségnek és elterjedésnek örvend, már ama törekvésénél fogva is méltó a pártolásra, hogy az eddig alig megfizethető drága hangjegyeket pótolni iparkodik, s egy 20 kros füzetje bizvást tartalmaz és megér annyit, mint 3-4 forintért a zeneműkereskedésben alig szerzhettünk be. A mai szám tartalma: „Eg a szívem” és „Még azt mondják kicsi tubicám” szép és legdivatosabb új népdalok. „Pas de quatre” (négyes tánc) Meyer Lutztól. „La Consolation” (a vigasz) Gavotte Blaszkovichtól. „Kánász dal” Gárdonyi Géza szövegére Angyal Ármándtól. A gondosan szerkesztett zenelap előfizetési ára hat 10 oldalos füzetre negyedévre 1 frt.

* A „Külföld” című érdekesítő igen diszes hetilap legújabb száma Roscher Vilmos arcképét hozza vezérek kisérétében. Azonkívül Zola „Lourdes” regényének közli mind nagyobb szerűen fejlődő folytatását. Ouidának híres regényét „Syrlin-t” Holger Drachmann gyönyörű költeménye a „Nirvána” nagy hatással van a lélekre. Többi változatosabbnál változatosabb cikkei és novellái pedig igen élvezetes olvasmányt nyújtanak. A lap előfizetési ára negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Nádor-utca 15. I. em.

Pusztán.

— Nyári kép. —

Erősen fütének oda fönn. Azt hánné az ember, a nap szét olvadt s az szakad az ég izzó kárpitjáról le a nyak közér. S hol egyetlen fa mely árnyékot adna; sehol egy bokor, mely elrejtene.

Nagy, messze sík földön egyebet nem látni, csak a négyesével sétáló ökröket s mögöttük egy-egy ökölnyi szántó gyereket. Az eke vas vakítóan csillan meg, a mint kiugrik a száraz, nedvetlen, fekete föld kigyózó barázdájából.

Egy egy ostorosattanás vész bele a nagy némaságba, az is ritkán; bágyadt a kisbéres s lusta zavarni a csöndet. Oda oda szól néha a „bogárnak”: csalé bogár; s aztán oda esördít ráncos nyaka közé hosszú ostorával, el ne találja feledni valahogy, hogy a háta mögött is van meg valaki. Hanem a „bogár” már fél sem veszi s vezet a többi a rendes megszokott, csöndes tempóban. A kis legény meg nagy andalozva sétálgat utánuk s dudolja magában azt a dalt, a melyik azt mondja, hogy:

Szépen legel a bárók gulyája
A kisasszony ki-kisétél utána.
Már messziről kiáltja a gulyásnak:
Szívem gulyás, terítsd le a szubádat!

Hanem hát az eszébe sem jut ám — de meg sem is tenné, hogy az a dalbeli állapot vele is megegnék. Másnál jár az esze! Az este jövetébe, — mikor végig legyint az ébredő szellő pelyhetlen, napégette arcán, ékes fűty szobán kérdézetet egyetlen egy dolgot a sárge cserebogártól:

„Csak azt mond meg: rózsámé lesz-e?”

Egy-két forduló még s vége lesz a napnak. Beáll társnak a kis pocsirta s versenyt fűtyörészve a síhederre, nagy vígan szántogat a kék levegőben, mely mindenki birtoka, így hát az övé is.

A dőlön megállnak, hadd fujja ki magát az az igazonó szegény állat. Míg a pihenő tart a fiu rádül az ekeszarvára s onnan bámul arra hogy gondolata jár, a hova szíve vágyik, de a hol helyette még is mást is szeretnek...

Messze, messze, ott lenn a szántóföldek alatt, hol az alkonyat arany sugara megállott pihenni; az ákácok között kicsiny házikó áll s kandikál fehér homlokával, nyitott ablakával a zöld lombok alól. Ott fut el mellette az a gyors kis ér, mely neki vág a nádas rétségnek s keresztül hasítja, mint ezüst szalag. A nádas szélében gémek halászatnak s vadkacsák szállnak föl sűrű csapatban. A nádas fölérődt nappali álmából, álmosan bóbiskol szürke, bozontos fejével. Brekegő békákat beszélgetnek karban a vízből kiülő apró zombékokon.

Finom porfelhő száll fel a szürkés esti levegőbe; kolompaszt lenet a kószá szél; csaholva tereli kergeti a kutya az el-elmaradozó bárányt a többihez.

Meghallja ezt az is, a ki egész naphozsztat egyedül van otthon a f-hér, kis házban; kifut a ház elé s hogy messzibbre lásson, picinyke tenyerét emeli szeméhez messzilató gyanánt.

A vén jubász szép ifju lánya ez. Gyönyörű, mint a mesebeli tündér; sugár, hajlékony, mint a zizegő nád, mely suttog a széllel; szöke haja olyan, mint az árvalányhaj; két szép, kék szemébe a menyország van elsüllyedve minden gyönyörével, ártatlanságával.

Juliska elibe fut öreg, vén apjának, végül-végig csókolja porlepte orcáját; elveszi botját, lekasztja széles válláról szürét, üres tarisznyáját s fe akasztja ott benn a fogasra. S míg a bojtár a nyájt a kutyaival szépen betereli a barna sövény-cserény mögé, friss vacsorát talál csak kinn a küszöbön, oda lámpa sem kell, oda sűt már a hold.

A párolgó tálhoz letelepszik egyfelől a jubász, amonnan a bojtár, ki ha nem restelné magát az öregül, váltig a lányt nézné, így csak lopva néz utána.

Juliska meg nem áll, egyre sürög-forog: most ezt hoz még, aztán más valamit, majd meg a forráshoz szalad friss italért.

Mikor megleglik az izes eledelt, az öreg enyeleg kicsinyeg a lánynyal: mi lesz ő belőle ha elviszik tőle? a lány irul-pirul s egyre csak azt hajtja nem megyek én soha! Apja megcsókolja érte s aztán aludni megy juhahoz.

A kis bojtár is elfoglalja helyét a pitvar végében, próbálgatja váltig, de nem tud aludni. Előveszi furulyáját, sirri rajta a nóta:

Héj, gazdúrám az ekekre kérem,
Azt a kis lányt, szöke kislányt, adja ide nekem.
Igaz, hogy én szegény vagyok, mint atéle árva.
Héj, de hiszen kelmed sem jött, kelmed sem jött
E endar világra: [hat ökrrel.

A szöke Juliska kinyitja ablakát, úgy hallgatja a dalt. Valami azt sugja szívének, hogy ő hozzá szól az, könyecseppet töröl ki áimatlan szeméből; úgy érzi, ha végig futna arcán, tán ki is égetné.

Az álom lassanként lefogja szemüket s szépen elálmodják a legédesebb álmot, azt a sejtett valót, mikor egymáséi lesznek, mikor csókkal élnek, mint a gerle madár, édes csók mézével.

Az öreg is alszik nyagodtan, el sem fordul arról az oldaláról, melyikre lefeküdt; kutyája örködik. Hanem aztán fel is ébred jókor. Mire a nap első sugara a harmatos fák tetején ég, az ő gondos két keze rendbe hozza már a

ház tájékát, s a felébredő kis királynénak csak, apró alattvalói részére kell igazságot tenni, melyek ekkor már rendes csapatokban állanak a konyh'ajtó előtt, az udvaron s kotyogással s turbékolva köszöntik kilépő uralkodójukat.

Hollóssy István.

Gyűjtés a nőegyleti árvaház javára.

(Folytatás.)

Nemes szívek adományaiból épült a debreceni jótévő nőegylet árvaháza — nemes szívek kifogyhatlan jósága gondoskodik az ott elhelyezett árvákról. Időt és fáradságot nem sajnáló urnók minden évben felkeressik házi tűzhelyüknél Debrecen asszonyait, leányait, hogy beszedjék tőlük a jótékonyág emez ol-tárára az önkéntes adót.

Fillérenként, forintoként mindig szép summa pénz gyűl így össze. Az idej gyűjtés eredményéről most számol be a nyilvánosság e őtt Győry Elek egyleti pénztárnok. A kimutatásokat egymásután közölni fogjuk:

Dr. Pallay Miklósné és Füleky Pálné urnók gyűjtése Péterfia utcán.

Révész Bálintné, Dézsiné Tóth Sámuelné, Vecsey Imréné, Tóth Antalné, dr. Kovács Sándorné, Szirmayné, Rigó Ferencné, Veres Teréz, Tikos Istvánné, Joó Istvánné, Veresné, Sz. Teréz, Bekény P.-né, Thieszenné, Géresy Kálmánné, Bilog Zs.-né, Zimmermanné, Szikszay L.-né, Borzsányiné, Kiss Bálintné, Szabó Lajosné, Dobos örnagyné, Szikszayné, Mayer Emilé, 2—2 frt. Telegdy, Hechuss V.-né, Rádó A.-né, dr. Nagy Lajosné, Alföldy K.-né, Győry Elekné, Kovács Jánosné, özv. Dobray Józsefné, Békessy Lászlóné, Domokos Kálmánné, Pick Ignácné, Csikos Sándorné, Simonffy Istvánné, Várady Ignácné, Kósa Zsigmondné, Piliay Lajosné, Jeny Lajosné, Csiky Lajosné, Karsa Istvánné, Rott Ida, Kernhoffer F.-né, Naszády Ivánné, dr. Csikos Sándorné, dr. Erdős Józsefné, Komlóssy Mihályné, N. N., Szathmáry Mihályné, Banke Jánosné, Thot Ferencné, T. F. Rottler Béláné, Tüdös Jánosné, Sinka Sándorné, Kovácsayné, N. N. Vásárhelyi Istvánné, Liptay Sándorné, özv. Héder Lajosné, Csikyné, özv. Szunyogh Sándorné, Kerpely Kálmánné, Für Kálmánné, Tolnai Dánielné, dr. Pallay Béláné, B. Fellner Gyula Kéki Sándorné, Schneller Károlyné Moldoványi Ignáczné, Biok Edéné, Garster Gyuláné, Gaszner Kálmán, Dr. Kempf József, Cz. G. I. M. Berthóti Pál, Leidenfrostné, Várainé, Szalay Istvánné, Bauer Ignácné, Demetrovics Pálné-Dóczy Imre, Pallay Miklósné, Kardos Mór Füleky Pálné, özv. Toninóczy Ferencné, Bartók Ágostonné, 1—1 frt, Simonffy Emilné 2 frt. Szilágyi P. Hermin 1 frt 50 kr. özv. Győrffy Ignácné, özv. Kallósné, N. N. Győrky L.-né, Viz Jánosné, Nagy Árpádné, özv. Dobsa J.-né, Hochfelder Mártonné, Vott Jánosné, V. V., Spitzer D.-né, Sass Béláné, Nagy Lajosné, özv. Pápay Viktorné, Gombos F.-né, Orosz Péterné, Bisothka Gáborné, Ziffer Nándorné, Miskolczy N.-né, Braun Gy. Páczelt J.-né, N. N. Huszka J.-né, 40—40 kr. D-breczeni Andrásné, 30 kr. N. N. Olvashatlan, Kóhné, Szalayné, Ungvári Jánosné 20—20 kr. Összesen 130 frt. 10 kr.

(Vége köv.)

A kis lutri huzásai.

— Július 13.-én —

Bécs :	58.	69.	39.	26.	20.
Grác :	27.	74.	14.	13.	63.
Temesvár :	72.	60.	17.	67.	28.

Apró-cseprő.

* Öszinteség.

A privátdiner átnyújtja a hadnagy ur bokrétaját a kisasszonynak.

— Mondja meg a hadnagy urnak — szól a mama — hogy köszönjük, de mégis haragszunk, hogy annyit költ miattunk virágra.

— Jelentem alásson, ne tessék bánni, ugye fize t j u k k i.

* **A nebulók.**

A gymnasiumban magyarázza a tanár:

— Tudjuk, hogy nyáron mily hamar lobbanak lángra a szalmaunyhók. Ki tud még egy példát? Nos Béla?

— A szalmaözvegyek.

Férőkarban, férfimellben
Hatalom küzd és erő;
Szűz szelidség liljomával
S szerelm-mel győz a nő.

Garay János.

A nő utolsó szava a teremőnek. A nagy teremő elsőben megalkotta a világokat, — azután az őt állatokat, később a sást, oroszánt és embert hozta létre; alkotását a nővel fejezte be.

Ezután pihent csak meg, hogy gyönyörködjen művében.

Houssaye Arzén.

Azt az egypár asszonyt, kit igazán szerettem, sohasem bírtam, pedig bírhattam volna őket, azt hiszem, ha mindenáron akartam volna. De sokkal jobban tetszett nekem az, ha egy tiszteletes nőt a ballépés szélére sodorva, ott a ballépés kísértése és félelme által nyugtalanítva láttam. Kemény dolog az valóban, ha az ember nem bírja egy intelligens nőnek sem szívet, sem türelmet, hogy előtte megsértett büszkesége és női hiúsága szenvedéseit kiönthetné.

Goncourt.

* Gyorsíró pótlló fonográf. Edison lángeszű találmánya, a fonográf, eddig még nem vált be a gyakorlati életben. Ezt a hiányát megszüntetni igyekezik Költzov berlini gépész, ki a telefon eddigi staniól-lapját szappanhengerekkel pótolta. Költzov azt reméli, hogy ily módon fonográfal helyettesítheti a nagykereskedő vagy nagypáros által irodájában eddig alkalmazott gyorsírókat. A szappan-hengert használat után ismét le lehet simítani, úgy, hogy egy 7 milliméter vastag hengert 250-szer lehet használni. Egy ilyen henger ára harmadfél márkáért, ezer szó tehát egy fillérbe kerül, vagyis épen annyiba, mintha a szavakat közönséges papírra írták volna. A berlini mechanikus fonográfjának beszélő készüléke is nagyon egyszerű és az egész apparátus ára legföljebb 450 márkáért, ami alkalmassá teszi a szélesebb körben való elterjedésre.

Közgazdaság.

* A kiállítási faluról. Azon eszme, hogy az ezredéves kiállítás területén hazánk néprajzi viszonyainak ismertetésére falu építtessék mindinkább közeledik a valóság stádiuma felé. A falu 25 lakóház és udvartérrel, templom, iskola, községháza, csárda és mintakórházzal tervezetik. A falu három utcáját 4 alföldi magyar ház, 1—1 palóc, dunántúli, kalotaszegi, torockói, székely, 6 német, 3 román, 1—1 sokác, tót, szerb, vend, bolgár és ruthén ház fogja képezni. A falu vásártérére épül a templom, ennek közelében az iskola, községháza és kórház nyer elhelyezést. A lakóházak felépítésére és berendezésére a megyei törvényhatóságot kérte fel a kiállítás előzőse.

Szerkesztői posta.

B. Gy. Bret Harte szép rajzát („Egy jelentéktelen ember”) im, si-tünk közölni. Boz Dickens hosszabb műve — ha csakugyan nem jelent még meg magyarul — szívesen vesszük, csak a részletet pontos beküldésére reflektálunk.

X. Y. Z. A hírlapírás inspiráció dolga és a gyakorlat. Most olvassuk különben, hogy az antwerpeni hírlapíró-kongresszuson tárgyalásra került indítványok sorában kiváló figyelmet érdemelnek azok, a melyek különböző szempontból ugyanarra a célra törekvőleg a hírlapírói pályára való szakszerű előkészület kérdésével

foglalkoznak. Ezek egyike, Heinzmans-Savino, az antwerpeni „Matin” főszerkesztőjének előterjesztése részletesen kidolgozott tantervet is mellékel. Egy másik indítványt, mely oda irányult, hogy a lapok csak kellő hírlapíró előkészülettel bíró egyéneket alkalmazzanak szerkesztőségükben miután heves és sok oldalról emelkedett ellenmondásra talált, elejtettek. Mialatt pedig az Antwerpenben egybegyűlt uságírók a kérdésről pro és kontra nézetet cserélnek, nem érdektelen megjegyezni hogy egy főiskola még pedig a lillei katolikus egyetem e nagy jelentőségű újítást a szakképzés terén már valóságossá is érlelte. Ezen a főiskolán ugyanis a politikai és társadalmi tudományok keretében három előadás-ciklus foglalkozik a hírlapírók képzésével. — Az egyik t. Cooten abbé tartja Anglia nagy publicistáiról, a másikkban Gand tanár a sajtótörvény hozását, a harmadikban pedig a Tavernier, a párisi „Univers” levelezője, a hírlapírás gyakorlati oldalát s a zsurnaliszta kötelességeit ismerteti. — Magyarországra is

ráférne ilyen képezés, azonban egyelőre nélkülözünk kell. Quem di odere stb.

Vidéki levelezőinket felkérjük, hogy úgy az **aratás mevkedéséről**, mint annak befejezéséről a **fürdői életéről és nyári vigalmakról** általában mindenféle érdekes mozzanatról lepontkat mielőbb értesíteni sziveskedjenek.

B. S. A. „H a z á n t”-nak — úgy hallottuk — 6—7000 előfizetője van.

Eltha. A miskolci felsőbb leányiskola igazgatója Tóth Pál. Trencsénmegyében is van ilyen Deh t. „Warum in der Ferne seweifen, wenn der Sezen ist so nah?”

Kiadó és laptulajdonos:

„Osekonal” nyomda és kiadó r.-t.

Felölős szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Utolsó előtti hét!

NAGY OLASZORSZÁGI SPORT CIRCUS.

Igazgató: F. CORRADINI Turinból.

DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA VÉGÉN.

Holnap kedden, Julius hó 17-én

Nagy dísz előadás, melyben a Blondin-féle fogadás megtartatik.

BLONDIN a léghajzó ló, mely e század legnagyobb csodája fogadásban, mely alkalomkor ma lesz bemutatva. Egy helybéli sportsmann; fogadásból Blondin a léghajzó lóval a magasha lovagol éppen úgy, mint eddig Corradini F. igazgató. Mint helybéli igen ismert sportsmann álarcezzal fogja fogadását végbe vinni. A neve titokban maradt.

Itt először: CSOKSY és SATEIN Csoksy Szt. Bernhadi kutya szabadon a magas iskolában idomítva és Satein a magas iskolát lovagolja és együtt elővezeti Corradini F. igazgató.

Továbbá **Mister Kronemann** a világhírű két CHINAI asztali exentiques bohócok fellépése, valamint az összes nő és férfi tagok fellépése és a legjobb idomított lovak elővezetése.

Holnapután Szerdán **Brothess Namtuac** a kitaláló zene exentrics bohócok JUTALOMJÁTÉKA és nagy ingyen Tombola-játék. Bővebbet a szerdai falragaszok.

HELYÁRAK: Pálholy: (4 ülőhely) 6 frt. Zártszék (számozott) 1 frt. I. hely 70 kr. II. hely 50 kr. III. hely 30 kr. Karzat 20 kr. — 10 év-n aluli gyermekek és katonák részére örmestertől lefele I. hely 35 kr. II. hely 25 kr. III. hely 20 kr. Karzat 15 kr.

Jegyek válthatók napközben (este 6 óráig) Mendelovits Lajos urnal (touteza, a város-házzal szembe.)

Pénztárnyitás d. u. 3 órakor, és este 7 órakor.

Kutyákat a lovardába hozni tilos.

A nagyérdemű közönség ismert műértésére és pártfogására számítva, számos látogatásért es-d. zik mély tisztelettel

F. Corradini, igazgató.

Eladó juhok.

A méltóságos egri főkapitán: szt.-margitai gazdaságából 7080 darab hizóra való 3 és 4 éves ürüt; — Basáról 300, Bátorból 190, Boroczkásról 350, Egyekről 470, Kisfaludról 300, Margita-erdőből 180, Nagyszögből 330, Szalókról 220, Tikosról 460, Tukaszilágyból 330, összesen 3130 darab mustra juhok; — továbbá tikosi gazdaságából 1510, kisfaludi gazdaságából 1070, összesen 2580 darab tenyésztésre alkalmas anyát és két éves jérkét, óhajt eladni.

A hizó ürük és tenyésztésre alkalmas anyák kisebb csoportokban is eladók.

A venni szándékozók értekezhetnek a fent említett gazdaságok kezelő tisztjeivel is, vagy pedig Egerben alól-irotnál.

Eger, 1894 július 10.

Póka István

egri főkapitáni jószágfelügyelő.

8317 P.
1894.

Hirdetmény.

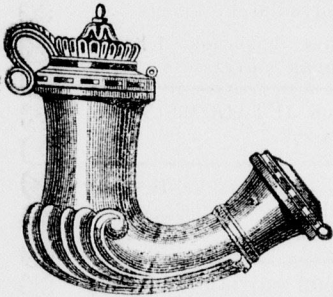
A debreceni kir. törvényszék által közhírré tétetik, hogy Berkes Pál községi főbíró és Devics Lajos, községi jegyző, az egyeki volt úrbéres birtokosság nevében Egyek község telkekre osztott szántóföldeinek részleges tagosítása iránt a kir. törvényszékhez 8317/94 P. sz. a. kérvényt adtak be; minek folytán a hason számú végzéssel a tagosítás megengedhetőségének kérdésében a helyszíni tárgyalásra határidőül **1894. Október 3. nak d. e. 9 órája** Egyek község házához kitűzetett; amely határrapra az érdekelt birtokosok a jelen hirdetmény által oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy megnevezésük esetén a tagosítás elrendelésébe beleegyezőkül fognak tekintetni.

Kelt Debreczen a kir. törvényszék polgári osztályának 1894 Junius 26-án tartott üléséből.

Igyártó Sándor m. k. Lengyel Kálmán m. k.
elnök jegyző,

(P. h.)

ADLER-féle

tajték pipák

és

szípkák

egyedüli gyári raktára

Szent-királyi Tivadar

műiparai üzletében.

441. Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir.
1894. város főispánjától.

Pályázati hirdetmény.

A Debreczen szab. kir. város újonnan megnyitandó közbizottságánál az igazgatói és ellenőri állásokra ezennel pályázat hirdette ik.

Az igazgatói állás évi nyolcszáz (800) frt fizetés, természetbeni lakás, fűtés, világítás, egy tehén tartás és 2 sertés tartásból álló javadalmazással van összekötve.

Az ellenőri állás évi hétszáz (700) frt fizetés, természetbeni lakás, fűtés, világítás, egy tehén tartás és 2 sertés tartásból álló javadalmazással van összekötve.

Ugy az igazgatói, mint az ellenőri állások oly okleveles állatorvosokkal fognak betölteni, kik az 1888 évi VII. t. c. 133 § értelmében törvényhatósági állatorvosi minősítéssel bírnak.

Ugy az igazgató, mint az ellenőr a Debreczen sz. kir. városi tisztviselők nyugdíjintézetének tagja leendő, s mindketten kötelezettek egy évi fizetésüknek megfelelő szabályszerű tisztviselővé letenni.

Felhívtnak nevezett állásokra pályázni óhajtok, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi július hó 28-ának délutáni 6 órájáig annyal inkább benyújtsák, mert a később érkező kérvények tekintetbe vételni nem fognak.

Debreczen, 1894 július hó 13-án.

Gróf Dégenfeld József.

Egy ügyes ügynök
szikvizgyáramban

azonnali belépésre kerestetik.

Szabó Kálmán

gyógyszerész.

KASZANYITZKI ENDRE

előbb

KUHINKA ISTVÁN K.

Debreczen.

Ajánlja pontos kiszolgálat és a legolcsóbb árakban elsőrendű gyártmányokból következő idényezikkeit u. m.

Szabadalmazott fémzárral teljesen légmentes befűző és ozukros üvegek egyedüli raktárát, melyeket

jóságuk folytán a legjobban ajánlhatom; ugyancsak mindenféle fehér és zöld közönséges befűző és ngorkás üvegeket, továbbá fagylatkészítő gépek, fagyaltszelenczék, hidegkávészak, hűtődzsák, hűtő jégsekereyek, legjobbnak bizonyult szódavizgépek, nonplusultra kávéfőzőgépek, kerti lámpák, mozdóasztalok, mozdó készletek, a legjobbnak elismert Berndorf alpacca és chinaezüst evőeszközök és dísz tárgyak jótállás mellett. Utazók részére legelőszérűbb gyorsfűzők, kézi és utazó tükrök, zsebpoharak.

Postai megbízások a legnagyobb figyelemmel és készséggel teljesítetnek.

658 V. k. sz.
1894

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak 9874/1894 P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint özv. Tamássy Károlyné részére Balogh István debreceni lakostól 101 frt 42 kr. tőke, ennek 1894. évi Január hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 47 frt 29 kr. perköltség erejéig 1894. évi Május hó 29-én bíróilag lefoglalt és 2970 frtra becsült lovak, lószerszámok, szarvasmarhák, gazdasági gépek és eszközök 1894. évi Julius hó 18-án délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és az Ebesen Balogh István tanya-birtokán Weiss Mór 3000 frt tőke követelése és járuléka, özv. Nánássy Gáborné született Gáll Teréz mint kk. Nánássy Gabriella term. és törv. gyámjának 375 frt tőke követelése és járuléka Breuer Miksa 25 frt tőke követelése és járuléka, végre Zádor Lajos 16 frt 24 kr. tőke-hátralék követelése és járuléka kiegészítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni.

Debreczen, 1894. Junius hó 24.

Török Péter

bírói kiküldött,

(P. H.)

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és aitestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhég, azaz zött székrekedés, májbántalom vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-szerkek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt 0 é.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA
BORSZESZES SÓ

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL feliratu ónozattal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer közzvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: fűzőlyavas szikló.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, min felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épését biztosítja s egy szersmind övszer fogfájás ellen. Egy MOLL A. védjeggyel ellátott üveg ára: 60 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész és kir. udvari szállító által,

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesítetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothsenek V. E. gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.